

EUROPA SI NEAMUL ROMANESC

Febr. Martie, 1975. Anul IV, Nr. 37.

FOAIA MISCARII ROMÂNE PENTRU UNITATEA EUROPEI

LA FRONTIERA RASARITEANA A EUROPEI,

GRECIA SI EUROPA

Georges Colocotronis.

De la primul reportaj semnat de Homer, pînă în zilele noastre, multe milioane de tone de hîrtie s-au consumat pentru a prezenta Grecia și problemele sale. E curios că, chiar în țara unde s-au născut primele principii de viață europeană și însuși cuvîntul „Europa“, această Europă este considerată o entitate străină. Produsele provenind din occidentul european sunt lansate ca „evropaika“, adică de proveniență europeană, excluzînd astfel Grecia din această familie. Această separație derivă din concepția Helenilor care considerau toate celelalte popoare „varvari“, străini (xeni) barbari. Desigur, „barbarii“ au evoluat foarte mult și Grecia trebuie să depună eforturi serioase pentru a le ține pasul în cadrul modern al civilizației lor spirituale și materiale. Cînd se vorbește de Europa, astăzi, se înțelege Europa celor Nouă (Piața Comună), Consiliul Europei. După ani de separație, Grecia de astăzi își face din nou intrarea în Consiliul Europei și depune eforturi pentru a se simți „chez elle“. Evenimentul revenirii în familia europeană a fost mult comentată în ultimele luni. Din ziua cînd democrația a fost restaurată în Grecia, Consiliul Europei o consideră din nou ca unul dintre membrii săi, cu aceleași drepturi și obligații pe care le avea în 1967.

Problema cea mai dificilă constă în relațiile cu Piața Comună. În sînul acestei organizații subsistă contradicții în problema colaborării economice cu Grecia, dar în primul rînd

în ceea ce privește produsele agricole.

În timpul „blocajului“, relații ale Greciei cu Piața Comună existau, dar deciziile erau mereu eșalonate.

Astfel la 1 noiembrie 1973 Grecia a redus cu 90% taxele vamale pentru produsele provenind din Piața Comună.

Grecia pretinde să aibă dreptul la un regim de ajutor, nu numai financiar, dar și de credite productive, adică la un ajutor tehnologic care să permită punerea unei părți din industria greacă într-o stare de justă concurență față de produsele manufacturate importate astăzi în Grecia cu o reducere de 90% asupra taxelor vamale.

Situația economică a Greciei, ca de altfel aproape a tuturor țărilor din occident, este grea.

Deficitul în balanța de plăți, care în 1966 era de 262 milioane dolari, a ajuns în 1973 la 1.175 milioane dolari și datoria externă care în 1966 era în jur de 1.100 milioane de dolari, a fost în iunie 1974 de 4.500 milioane de dolari.

Din deficitul balanței de plăți, aproape 400 milioane dolari, în 1974, s-a datorat creșterii prețului petrolului. Depozitele de devize destinate să normalizeze în oarecare măsură deficiturile, se cifrează la un miliard de dolari, destul de puțin pentru o țară care are o mare mișcare de fonduri și are mereu nevoie de o bază financiară serioasă.

Discobolul

Myron

Singura soluție este împrumutul. Cele 800 milioane de dolari destinați Greciei constituie o sumă destul de greu de realizat în momentul actual, când criza bîntuie în finanțele celor nouă.

La 17 septembrie 1974 cei nouă au decis deblocarea sumei de 55 milioane dolari prevăzuți, în primul protocol semnat (cincinalul 1962-1967) și care la 21 aprilie 1967 se găsea neconsumat. Dar această sumă avea o destinație specială (șosele în Creta, o industrie a porțelanului, dezvoltarea industriei turistice) adică în afara nevoilor pregnante actuale.

Acestea sunt relațiile Greciei cu Europa în ceea ce privește domeniul material.

Din punct de vedere spiritual, după deschețul din iulie 1974 și după criza din Cipru, opinia greacă și lumea sa politică au fost împinse de către evenimente în brațele Europei și în primul rînd ale Franței.

După deziluzia provocată de politica lui H. Kissinger, favorabilă unei minorități turce și defavorabilă unei minorități de 82% locuitori greci, stabiliți în Cipru din vremuri istorice, grecii s-au îndepărtat sentimental de alianța cu Statele Unite și au ieșit din NATO.

Actualmente Grecia își caută aliați în afara celor nouă. Contactele cu România și Bulgaria sunt semnificative.

Considerînd că numai în deșert e valabilă izolarea și că numai în junglă e valabilă independența - spune ambasadorul Xidis în aprilie 1971 - Grecia încearcă a evita o izolare negativă și depune eforturi spre o politică de apropiere care, fără să-i diminueze suveranitatea națională, îi poate oferi o coexistență binefăcătoare.

Pe de o parte, apartenența sa „de facto“ la lumea europeană occidentală, pe de altă parte, amicitia sa, vecinătatea sa, colaborarea sa economică cu Bulgaria, dar mai ales legăturile sale sentimentale, tezaurul său cultural, sentimentul său de independență și de suveranitate, comune cu România, pot oferi Greciei un rol de „punte“ spre cei nouă din Piața Comună, contribuind astfel la formarea unei Europe reale, a tuturor europenilor.

*) Continuînd ciclul „La frontiera răsăriteană a Europei“, după România și Jugoslavia publicăm un articol scris de un jurnalist grec care ne prezintă „Grecia și Europa“

Ca și vecinele sale balcanice Grecia a jucat un important rol la o răspîntie de căi strategice, de civilizații, culturi și tradiții ca și de concepții asupra propriului cuvînt „demos kratos“. Ea s-a înscris în istoria a patru milenii oferind umanității un neprețuit tezaur de modele și simboluri - devenite perene - din limba, arta și mitologia Cretanilor, Acheilor și Hellenilor.

În prezent, ieșirea Greciei din NATO ca și pericolul unui conflict armat cu Turcia amenință securitatea frontului sud-estic al Europei.

Redacția.

ROMÂNIA ȘI UMBRA YALTEI

La 11 iunie 1944, W.Churchill scria lui Roosevelt (1): „Eu am considerat condițiile lor (ale rușilor n.n.), în afară de despăgubiri, foarte rezonabile, chiar generoase. Armata română a provocat multe pierderi trupelor sovietice.... ...vă rog lăsați lucrurile să continue în sensul aranjamentului nostru, pentru că ei sunt cei care duc greul războiului“.

Cum Roosevelt se arătase preocupat asupra „aranjamentului“, Churchill reafirmă convingerea sa într-o scrisoare din 23 iunie acelaș an, în care pledează a li se lăsa rușilor mină liberă în România.

La conferința de la Moscova din oct.1944, Churchill comite gestul final, gest care va împinge România în lumea sovietică. În memoriile sale va scrie cu cinism: „Cît privește Marea Britanie și Rusia, ce-ați zice dacă voi ați avea influență 90% în România, iar noi 90% în Grecia și să acceptăm jumătate-jumătate în Jugoslavia“. În timp ce se traduceau acestea, Churchill a scris pe o jumătate coală de hîrtie procentajele influenței asupra României, Ungariei, Jugoslaviei, Bulgariei și Greciei. Pe aceea jumătate de coală Stalin avea să scrie „O.K.“ cu un creon albastru.

La Yalta, în februarie 1945, s-a discutat soarta Germaniei, asocierea Franței la ocupația acesteia, dar trei sferturi din timp a fost consumat problemei poloneze (acel avorton al păcii de la Versailles, cum spunea Molotov în 1939 cînd împărtea cu Hitler această țară). Partea sud-estică a Europei era decisă - cu atîta ușurință - dinainte, urmînd doar a fi consemnată în documentul final.

După un an, la conferința de pace, i se negau României, de către aceeași care o vînduseră la Yalta, dreptul de co-beligerantă, deși ea devenise a patra forță în războiul contra lui Hitler, lăsînd 150.000 de morți în tranșee, cum

propusese Cehoslovacia, țară eliberată de trupele române. Ministrul de externe francez Georges Bidault afirmase în public aceste drepturi ale României, dar Churchill și senilul Roosevelt n-au ținut seama de aceasta. Ba mai mult, ofereau Rusiei Basarabia și nordul Bucovinei.

România, deși condusă de un regim ca și cel sovietic, nu a putut și nu poate accepta pierderea unor pămînturi aparținînd gliei strămoșilor săi Traci, înscrise în Istorie prin atîtea lupte și victorii. România de azi - pe lîngă întregire - este obligată să lupte pentru conservarea însăși existenței și integrității sale. Ea își vede mereu amenințată suveranitatea și simte o continuă presiune din partea Ungariei asupra Transilvaniei (cu sprijin străin).

Pentru România, singura *garanție* vine din partea unui Occident unit, din partea unei Europe unite. La Helsinki și Geneva, ca și la ONU, actualii conducători români s-au dovedit deosebit de activi în apărarea propriilor interese și nu numai proprii. Renunțînd din aprilie 1964 de a mai fi un satelit propriu zis al Rusiei, politica sa internă și externă a căutat independență pe toate liniile, străduindu-se a oglindi „realitățile naționale românești“.

Europa și întregul Occident, ce înțelege a întreprinde la 30 de ani de la Yalta? Conferința pentru Securitate și Cooperare în Europa este o ocazie. La Geneva și poate în vară la Helsinki, înțelege Occidentul a accepta consfințirea pentru vecie a hotărîrilor arbitrare de la sfîrșitul celui de al doilea război mondial? Dar la întrebarea: ce se întreprinde acolo, se mai adaugă o altă întrebare: cine decide acolo? Decid din nou doar cei mari? Sunt perspective pentru o nouă Yalta?

E.U.R.

1) Rien que la vérité. Panopticum Press - London, 1975.

In preajma

CONFERINTEI ENERGETICE TRIUNGHIULARE

Ion Veverca

Europa Comunitară este preocupată, ca și întreaga lume industrializată, de problema energetică, care stă la baza dificultăților economice mondiale actuale. Prețul tuturor materiilor prime a crescut în ultimii ani, dar cel al petrolului a fost cvadruplicat, provocând o adevărată criză economică în țările consumatoare industrializate.

Occidentul, care a resimțit cel mai mult acest șoc, se găsește în căutare de soluții. Există două căi principale: una proprie, ce constă în reducerea consumului de energie precum și căutarea de surse alternative petrolului și a doua care este îndreptată spre o colaborare reciproc avantajoasă cu producătorii arabi. În ambele căi, Occidentul nu este și nu poate fi complet solidar din cauza diferitelor condiții și interese. Statele Unite se găseau pînă de curînd pe o poziție fermă, recomandînd formarea unui front unic al țărilor consumatoare, înainte de afrontarea dialogului „strategic” cu țările producătoare de petrol. Sunt cunoscute și amenințările americane cu intervenție militară.

Franța și în diferite moduri celelalte țări europene sunt interesate la un imediat contact direct cu țările producătoare, nu însă fără a fi găsit o strategie comună. CEE dorește ca împreună cu problema petrolului să fie aflate și cele privind alte materii prime. Ea este convinsă că se impune elaborarea cît mai urgentă a unei politici comune pe termen lung în sectorul materiilor prime, pentru a garanta Europei o oarecare securitate în aprovizionare. Un exemplu al acestei politici constă în realizarea „Convenției de la Lome” cu 36 țări în curs de dezvoltare din Africa, Marea Caraibelor și Pacific.

CEE și-a marcat deasemenea sprijinul său total la aspirațiile economice ale „lumii a tre-

ia” cu ocazia celei de a doua conferințe a Organizației Națiunilor Unite pentru Dezvoltarea Industrială (ONUDI) desfășurat la Lima, la 13 martie, sub președinția lui K. Waldheim, cînd ministrul irlandez de justiție J. Keating, a declarat, în numele Comunității, că aceasta a optat pentru o politică de cooperare cu țările în curs de dezvoltare industrială.

Pornind de la aceste premize Comisia executivă de la Bruxelles a elaborat o „viziune de ansamblu” care cuprinde un studiu analitic, produs cu produs, în ansamblul problemei materiilor prime. Studiul a fost comunicat Consiliului de miniștri al CEE, la 7.II. sub forma unei „comunicări”, urmînd ca acesta să-l discute și să decidă.

Politica energetică autonomă a CEE.

Pentru a reduce dependența de petrolul din Orientul Mijlociu CEE nu are alt drum decît dezvoltarea la nivel comunitar de surse alternative de energie. Comisia executivă, în căutarea unei soluții a acestei probleme, a transmis la 21 februarie guvernelor țărilor membre două „comunicări”. Prima deliniează o posibilă cooperare în acest domeniu între țările consumatoare industrializate, iar a doua propune mecanisme economice în vederea dezvoltării surselor alternative.

Cele două comunicări constituie într-un anumit sens, *primul răspuns european la confruntarea petroliferă.*

Cooperarea între țările consumatoare europene se bazează nu numai pe argumente pur economice ci și politice. Ele vor trebui să se pună de acord asupra unor principii fundamentale ce privesc: liberul acces la sursele de energie; fixarea unei politici energetice comune; repartizarea echitabilă a eforturilor în dezvoltarea surselor alternative; stabilirea unui nivel

comun de referință în fixarea costului surseilor alternative; adoptarea unor mecanisme comune care garantează rentabilitatea investițiilor în domeniul energetic.

Colaborarea energetică între consumatorii industrializați.

După lungi și grele dezbateri în reuniunile de la Paris din 5-7 și reluate la 17-19.III, comitetul directiv al Agenției Internaționale pentru Energie a căzut de acord în coordonarea și garantarea investițiilor destinate creerii de surse energetice alternative petrolului, în cele 18 țări membre. Aceasta era principala condiție pusă de USA pentru participarea sa la conferința tripartită la nivel înalt de la Paris din 7 aprilie. Deciziile au fost luate în unanimitate. Incurajarea și promovarea acestor investiții privește în cea mai mare parte sursele clasice, cărbunii, hidroenergia și energia nucleară.

A fost adoptat conceptul politic prin care petrolul importat din țările OPEC nu va fi vândut pe piețele interne ale celor 18 state membre sub un *preț minim*. Acest preț minim garantat echivalează cu crearea unei taxe asupra importurilor de petrol. Nivelul acestui preț ar putea fi diferențiat după țări. El va fi stabilit în funcție de rezultatul discuțiilor cu producătorii. Urmează a se stabili cine și cum va gestiona aceste taxe, țări singure sau o cassă comună care ar fi echivalentul petrolifer al Fondului European pentru Orientare și Garanție Agricolă (FEOGA).

O altă măsură decisă de AIE privește asistența ce va fi acordată în sînul agenției, proiectelor de dezvoltare a noilor surse de energie.

S-a acceptat și un dispozitiv care tinde la mărirea investițiilor în domeniul energetic, la ameliorarea securității aprovizionării cu energie a țărilor membre și care să contribuie la stabilitatea pieții mondiale energetice.

Cu acest acord în cadrul AIE, consumatorii industrializați au reușit să aplaneze diver-

gențele ce-i separa și astfel să apară cu un program comun concret, coerent pe care să-l susțină cu ocazia „confruntării” cu producătorii.

Cooperarea cu producătorii arabi.

Privitor la dialogul producători-consumatori, Etienne Davignon, președintele Agenției Internaționale pentru Energie, a declarat că organizația sa va trebui să participe ca atare la conferința pregătitoare tripartită, de la Paris. Se știe că OPEC cere să participe în bloc la această conferință și nu numai cele patru țări. Europeanii și USA, din ultimile lor declarații, nu se opun la aceasta. Opinia observatorilor apreciază că ambele organizații OPEC și AIE ar putea să participe ca „observatori”.

Planul de acțiune al cartelului OPEC în fața conferinței triumphiulare dă semne de disensiune, de nesiguranță și de slăbiciune. Una din cauze este *reducerea consumului* de petrol. Libia și Abu Dhabi au scăzut cu 50% producția, din lipsă de cumpărători; superpetrolierele stau nefolosite; rezervoarele de petrol din lumea întreagă sunt pline „lic”; „Trans-Arabia Pipeline” ca și „Trans-Syria Pipeline”, după ce își redusese ră pompașul cu 65% au închis robinetele. Alte cauze sunt inflația și scăderea valorii dolarului, astfel că după inițialele triumfuri, producătorii arabi au constatat o drastică reducere a beneficiilor și unii specialiști prevestesc acestora o balanță de plăți deficitară pentru anul 2000.

În ecuație intră și țările consumatoare sărace. 110 țări ale „lumii a treia”, la 4-7.II la Dakar și grupul celor „77” la 19.II la Alger, au prezentat moțiuni de solidaritate între țările în curs de dezvoltare și cartelul exportatorilor de petrol. Ei au cerut crearea unui „fond de stabilizare” finanțat de OPEC și consumatorii industrializați. Această cerere nu a fost acceptată de OPEC și nici țările industrializate nu par a fi favorabile, ele avînd de apărut cu dîrzenie propriile interese.

Primii pași spre

O MONEDA COMUNITARA

Răspunzînd în primul rînd exigențelor de contabilitate internă fără a ascunde însă speranța că inițiativa sa ar putea avea repercursiuni pozitive de ordin politic, Comisiunea executivă a CEE a sugerat crearea unei „unități de cont” europeană, ca un prim pas spre o monedă europeană.

Asupra propunerilor executivului comunitar date publicității la 7 martie a. c. va trebui să se pronunțe Consiliul miniștrilor de finanțe CEE, la 18 martie, la Bruxelles. O aprobare a acestui proiect de către respectivele guverne, ar avea o enormă importanță psihologică, deoarece „unitatea de cont” europeană poate fi considerată un mijloc pentru reluarea drumului spre *Uniunea economicomonetară*.

„Unitatea de cont” europeană constă într-un amestec de monede naționale CEE (în engleză „standard basket”), în care, fiecare din acestea participă după următorul procentaj: marca germană 27,3%; francul francez 19,5%; sterlina engleză 17,5%; lira italiană 14%; fiorinul olandez 9%; francul belgian 7,9%; coroana daneză 3%; sterlina irlandeză 1,5%; francul luxemburghez 0,3%.

Cotele procentuale de participare la noua unitate, au fost stabilite în acord cu „Comitetul monetar”(cele nouă guverne CEE) după proceduri complexe. S-a ținut cont în primul rînd de doi factori: media pe 5 ani (1969-1973) a produsului național brut al fiecărei țări membre, ca și de volumul intracomunitar al comerțului lor individual.

Pentru stabilirea valorii de conversiune a unității de cont europene într-una sau mai multe monede CEE, vor fi utilizate cotațiunile oficiale ale bursei din Bruxelles și în caz de necesitate a celei din Londra, sau chiar

din Frankfurt. Valoarea unității de cont europeană va fi calculată zilnic de către serviciile tehnice ale Comisiunii executive și difuzată via telex la băncile centrale și la toate celelalte instituții interesate.

Recursul la această nouă „unitate de cont” va aduce o modificare profundă în gestiunea financiară din acele sectoare comunitare, în care actualmente este folosită vechea „unitate de cont” (egală, în principiu, cu valoarea dolarului înaintea devalorizărilor). De fapt inadaptabilitatea vechei „unități de cont” la contextul fluctuației generalizate a monedelor a dus la o serie de derogări în diverse sectoare de aplicație, rupînd astfel așa zisa omogenitate a Pieței Comune.

Noua unitate financiară europeană va trebui să aibă o aplicare progresivă. Ea poate să fie utilizată la început de către Fondul european de dezvoltare în operațiunile sale; la acordarea ajutoarelor financiare pentru Lumea a Treia, ca și de către Banca europeană de investiții în contabilizarea împrumuturilor acordate. Deasemenea bilanțul Comunității europene a cărbunelui și oțelului (CECA) ar putea fi făcut în noua unitate.

Se pune întrebarea dacă într-o zi CEE va putea plăti *factura sa petroliferă* în această unitate de cont. La această întrebare nu se poate răspunde ușor, deoarece CEE nu are încă un sistem propriu de susținere a unității de cont pe piața schimburilor, cum au băncile centrale față de monedele lor. Totuși opinia specialiștilor înclină să creadă că țările producătoare de petrol - din cauza continuiei scăderi a dolarului USA - ar prefera să fie plătiți mai degrabă în această unitate de cont europeană, decît în moneda americană

I. Vetr.

AROMÂNUL *)

Dit etă dipărtată, inși anarga,
Și pi chipitle di munță își lo calea,
Arămânlu spitrumsi fundul tricutu,
Și totuna fu apăratu di chiro urutu.

Chinsi di tu dipla di ahundoasă istorie,
Și cătră Latini s'trazi alui ficiurime,
Pi pomu andreptu cu ahundoasi arădătină,
Si andupraști curuna di nili di ani băgată.

Cu mari arăvdari elu și adără bană,
Pit furtuni, nivoli și cu mintea sirină,
Mări amiraz multă s'arădăpsiră,
Piste Arămânli cari pit munță chinduriră.

Bizantinli șireț, Vurgarli asupritori,
Sărghili duchiț și Turțili pulcusitori,
Fură și tricură piste a chiroului cale,
A cheptu țănură Armânli cu picurarli.

Fărtați cu turma di oi imire,
Fara di Vlah cu dor și nivoli,
Purtă diparte piste hori și amări,
Purtă a poporlui vechli dimândări.

Că pi aloru fumeli munțali ili cunuștea,
Prit vălozi și dubracuri cu chefi li aștipta,
Năsu lă deadi numi după alui graiu,
Chindisi cu năsi vali, munti și plaiu,

Năsu totuna avighle alui ciudusită limbă,
Amaneti lăsată di limba Latină,
Cu limba arăspândi zboarale armăne,
Grăinda la oi, la turm și la stani,

Părmăteftu mari fu ațelu arămănu,
Pi tuț lli antricu cu alui giuneață,

Lund, 8.VIII.1970.
Bitolia, 4.III.1975.

Prit păzări și hori frămte totuna fu,
Cu tinie și andriptate totuna lucră,

Ma andoi vițini di închizmă dumniț,
Cu mintea la spărgăciuni chinsiț,
Totuna lu ânviscură cu numi uruti,
Ma li anbuțără oile cornute,

Si achî csea năși pi ascumta, mari,
Grailu și limba s'lă u da di padi,
Și astăz ațea ni îndriptate dumnește,
Ațea nică soe pri agalea s'tuchești.

Si acoapiră pri agalea nă limbă și vreami,
Și piste nășă voru si aștearnă tățeri,
Armânlu mintimeni și traptu pi tu anăltăni
Ma u azvinze ațea mari dușmănie,

Însus ma țani frămtea cu turmile di oi
Și nica nu easte dus până la apusu di soare,
Fluiara lui cântă prit vinturi și ma savde,
Duhlu li si.duchește, ma cătu sis ascundă.

Avzăț voi soiuri di ațeli vechli Balcani,
Andoi di avoștră, câte vă sântu dușmani?
Soia armănească câte u agărșescu?
Li astingu bana și calea li zăptășescu?

Sprăstită dealihea va su află duneia,
Și iară va si întreabă „Iu este frățalea“
Vaș apândixescă, că glăriră,
Fără di armăni năși ma chirură.

Și tini armănu ma scoalăț frămtea ata,
Dișteaptăț zaconea și află soia ata,
Ascapăț prósupa di strămbă dălcăire,
Că dunea di ază caftă ata alăcsire....

S. Gârleanu
Victoria Georgescu-Tolla (traducere)

*) Răspunzînd unei cereri, ne facem plăcută datorie de a transmite d-lui S. Gârleanu (Lund - Suedia) „o mie de mulțumiri din partea tuturor Aromânilor din Jugoslavia“ pentru această poezie - epopee publicată în ENR din decembrie 1974. În numărul de față reproducem poezia tradusă în limba aromână de d-na Victoria Georgescu - Tolla, conform dorinței exprese a acestora.

Un exemplu tipic despre felul cum se desnaționalizează un popor

Ca să ne putem da seama de felul cum se poate desnaționaliza un popor, vom lua exemplul românilor care au fost sortiți să trăiască în teritoriile secuiești ale Transilvaniei.

Cronicarul ungar Simion Kezai, autorul croniceii maghiare a regelui Ladislau al III-lea, care a domnit între anii 1272-1290, relatează că: „*Săcuii sunt resturile hunilor*. Aflînd despre venirea ungarilor în Pannonia, ei le-au ieșit înainte la hotarele Galiției și împreună cu dînșii au cucerit Pannonia, din care au și primit o parte, nu însă pe șes, ci la munte, învecinați și amestecați cu Valahii, de unde se vede că au adoptat și literele valahe“... (Endlicher, *Rerum Hungaricarum*, monumenta Arpadiana, Sangalli 1849. p. 100, la B.P. Hașdău, *Istoria critică a românilor*, vol. I-II Ed. II. Buc. 1874. p.23 St.IV par.6).

Cu ocazia cuceririi Pannoniei, secuii au fost așezați în părțile Bihorului, ale căror urme s-au mai păstrat pînă azi într-o serie de toponime. După ce ungarii au cucerit și Transilvania, secuii au fost mutați pe Tîrnave, iar mai tîrziu, pe la începutul sec.XIII, în ținutul secuiesc de azi.

Fiind așezați în masă compactă și copleșind ca număr populația băștinașă și mai prevalîndu-se în plus și de toate drepturile cuceritorilor, avantați și de unele însușiri speciale de caracter ca intoleranța, egoismul, șovinismul și exclusivismul conducătorilor lor de odinioară, au început acțiunea și opera de desnaționalizare a băștinașilor.

Prima măsură a fost deposedarea populației băștinașe de o parte a bunurilor și dreptu-

rilor de proprietate, asupra celor mai bune și mai bogate teritorii, care au fost trecute în proprietatea cuceritorilor. În al doilea rînd a fost privarea cuceritorilor și de celelalte drepturi politice și sociale, ca și obligarea supușilor la anumite îndatoriri și prestații către cuceritori.

Cei ce au avut unde pleca și le-au reușit să evadeze de sub această stăpînire, au plecat în altă parte, iar cei care nu au putut pleca și au rămas, au fost nevoiți ori să suporte jugul ocupației impus de cuceritori - asimilîndu-se cu timpul - vrînd-nevrînd în masa cuceritorilor, ori au fost extirpați.

Că secuii au avut și s-au bucurat de drepturi suverane speciale, asupra tuturor ținuturilor ce le-au fost acordate de regii unguri, reiese mai bine din actul „unirii celor trei națiuni“ (unio trium nationum), încheiat la 16 sept.1437, de guvernul ungar cu sașii și secuii, în urma răscoalelor țărănești de la Bobilna și din alte părți ale Transilvaniei.

Astfel s-a ajuns că în acel ținut săcuiesc care odată a fost locuit de masă compactă românească, n-a mai rămas din populația băștinașă decît urmele și numele unora ca și reminența altora că și părinții lor au fost români, dar că ei nu mai știu românește.

Dar această operație a durat și s-a desăvîrșit abia într-un interval de timp de șapte secole și mai contiuă încă și azi, urmînd a se desăvîrși sub ochii noștri și cu consimțămîntul statului român.

Am citat acest exemplu, pentru că mi se pare cel mai tipic, pentru a evidenția cum se poate face o desnaționalizare și în cît timp.

M R U E

EUROPA și NEAMUL ROMANESC

Via Larga, 11 - Milano (Italy)

Lettera Circolare, foglio supplemento del Bulletin Européen, aut. Trib. Roma n. 2840 del 15.12.51 - Ed. Universitas P. Dragan - Ve - Roma, L.go Chigi, 19